

	(3,098)	(22,364)	(17,302)	(6,993)	(14,966)
Intercept variance	2769,829	3280,620	2511,013	698,932	521,299
	(251,353)	(301,944)	(235,182)	(101,780)	(79,101)
Residual variance	4893,459	5168,300	4906,268	4918,986	4634,395
	(126,289)	(143,069)	(128,040)	(126,311)	(117,949)
Počet pozorování	6111	6640	5897	6570	5789
Počet skupin druhé úrovně (školy)	333	332	321	333	315
AIC	694239,994	780732,436	678620,23	755769,301	656254,507
BIC	694293,737	780786,843	678707,099	755850,784	656401,108
LogLikelihood	-347111,997	-390358,218	-339297,12	-377872,65	-328105,25
Snijders/Bosker R2 Level 1	0,039	0,022	0,066	0,345	0,353
Snijders/Bosker R2 Level 2	0,05	0,049	0,111	0,712	0,714
Bryk/Raudenbush R2 Level 1	0,031	0	0,033	0,047	0,086
Bryk/Raudenbush R2 Level 2	0,054	0,055	0,125	0,796	0,820

Poznámka: Kurzívou jsou vyznačeny proměnné na druhé úrovni. Robustní chyby v závorkách. Hvězdičky označují statistickou významnost pro * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$.

Při bližším pohledu na tyto proměnné lze vyčíst, že index badatelsky orientovaného učení negativně koreluje s výsledným skóre, stejně je tomu v případě indexu podpory učitele a indexu vnímané zpětné vazby. Ač se záporný směr koeficientů nemusí v případě těchto proměnných zdát očekávatelný (výsledek implikuje otázku: proč podpora a vstřícnost učitele vůči žákům povede k horším výsledkům?), nesmí se zapomenout na to, že korelace neznamená příčinnost. Jako jedno z možných vysvětlení za nalezenou asociaci se nabízí, zda to nejsou právě žáci ze slabších tříd, kteří potřebují spíše individuální přístup učitele.

Jako pozitivní v souvislosti s nárůstem výsledného skóre žáků se ukázaly indexy učitelem vedené výuky přírodních věd (TDTEACH) a přizpůsobení výuky potřebám žáka učitelem (ADINST). Další proměnné na úrovni školy, které vstoupily do modelu, zachycují četnost používání tzv. standardních výukových metod a moderních výukových metod učiteli.⁴⁶ Ani jedna z těchto dvou proměnných v modelu nevykázala statistickou významnost.

Velmi silný efekt, stejně jako statistickou významnost, má proměnná znázorňující podíl kvalifikovaných učitelů na škole, kterou žáci navštěvují. Pakliže se zvýší hodnota indexu o jednu jednotku (v tomto případě jedno procento), zvýší se úspěšnost žáka v testu o 32 bodů. Faktor kvality učitele tak může hrát v případě studijních výsledků žáků podstatnou roli i po zohlednění dalších relevantních proměnných. Poslední dvě proměnné představují indexy *spokojenost s profesí učitele* a *spokojenost s pracovním prostředím*, které byly získány z otázek položených učitelům v učitelských dotaznících.⁴⁷ V případě spokojenosti s profesí učitele je pozorován negativní směr koeficientu, což znamená, že čím méně vyjadřují učitelé ve škole spokojenost se svou profesí, tím horší výsledek v testu žáků pozorujeme. Tento vztah se ale neprokázal jako statisticky významný, navíc hodnota koeficientu je velmi nízká.

Opačnou situaci lze pozorovat v případě druhého indexu, tedy u spokojenosti s pracovním prostředím učitelů ve škole. Čím vyšší spokojenost vyjadřují učitelé s pracovním prostředím dané školy, tím dosahují žáci lepších testových výsledků.

46 Jedná se o indexy, které byly sestaveny autory zprávy. Bližší popis je uveden v příloze.

47 Vzhledem k metodě výběru škol, respektive žáků v šetření PISA 2015, není možné propojit konkrétního žáka s konkrétním učitelem. Údaje z těchto dvou proměnných (SATTEACH a SATJOB) tak můžeme vnímat jako kontextuální proměnnou na úrovni školy. Otázky, na základě kterých došlo k vytvoření indexů, jsou součástí přílohy této zprávy.

